

[Lange.]

demokratiet kan vise en Udvikling — en Udvikling til det bedre, selv om Udviklingen trænger til at komme endnu længere frem.

Nogle af mine Partifæller har fremsat den Anskuelse, at en Ændring af vor Forfatning kunde være ønskelig. Men hos os er der fuld Enighed om, at det foreliggende Forslag ikke danner noget Grundlag for en saadan Forhandling, og der er Enighed om, at en mulig ny Forfatning maatte bygge paa et effektivt Tokammersystem og indeholde betryggende Bestemmelser til Sikring af Mindretallets berettigede Interesser. Nødvendigheden heraf er efter min Mening paa ingen Maade blevet mindre i de senere Aar. Den Aand, i hvilken vor frie Forfatning gennemførtes, synes man i høj Grad at savne i Tiden. Man havde dengang til Maal gennem den lige og almindelige Valgret at stille Folket lige over for de Goder, Staten kunde yde, og de Pligter, den maatte kræve opfyldt. Man maa nu tit med Beskæmmelse faa det Indtryk, at Tidens politiske Bestræbelser først og fremmest gaar ud paa at tilkæmpe sig selv og sine de flest mulige Goder uden at ville være med til at bære Byrderne, som det blot gælder om at faa væltet over paa andre. Derfor er et Værn for Mindretallet ikke mindre nødvendigt i Dag end i Tiden, der gik, ikke mindst fordi Flertalsvældets Misbrug i det lange Løb i Regelen vil blive lige saa skadelige for Flertallet som for det Mindretal, man har prisgivet. Man ser derfor ogsaa, at under den forfatningsmæssige Omdannelse, der er foregaaet i forskellige Lande efter Verdenskrigens Afslutning, og som for øvrigt den socialdemokratiske Ordfører henviste til som en Grund til, at vi ogsaa skulde gaa til en Omdannelse af vor Forfatning, er Gennemførelsen af meget radikale Forfatninger kun blevet et Led, der gennem det politiske og økonomiske Kaos, det har fremkaldt, har banet Vejen for mere eller mindre diktatoriske Regeringsformer, som har bragt Parlamentarismen til Undergang.

Mine Meningsfæller og jeg mener, at et Tokammersystem passer til vore Forhold, og at der maa gives en Beskyttelse for Mindretallet, saaledes som man kræver det paa mangfoldige andre Omraader. Man kan med Rette spørge Regeringen og navnlig dens socialdemokratiske Del, hvorledes den kan finde det rimeligt og naturligt, at der i Fagforeningernes Love er en stærk Beskyttelse af Mindretallet, medens Regeringen med Hensyn til Styret i Landet hævder

det Synspunkt, at blot Regeringen har 1 over Flertallet, skal den have ubegrænset Magt.

Der er altsaa ikke Vej frem, saaledes som Regeringen har stillet sit Forslag. Men skulde den være villig til at drøfte Spørgsmaalet paa anden Basis, er vi fra vor Side naturligvis parate til at drøfte Sagen med Regeringen. Men nogen stor Tro paa, at det kan føre til noget Resultat, har jeg unægtelig ikke. Hvis det foreliggende Forslag kunde gennemføres, vilde vi faa en Forfatning, mere yderliggaaende end i noget andet Land, og vi kunde komme til at opleve, at Landets og Folkets dyreste Interesser prisgaves til forbigaaende Folketæmminger, selv om disse var fantastisk urimelige. Vor Stilling til det foreliggende Forslag er derfor fuldkommen klar: Vi maa afvise det.

Veistrup: Et Lands Forfatning er jo Grundlaget for Slægtens politiske Arbejde, og det siger da sig selv, at den Lovgivning, der foregaar i Samfundet, i al Almindelighed vil blive et Spejlbillede af den Forfatning, hvorunder Landet lever. Det betyder, at jo mere frisindet og demokratisk et Lands Forfatning er, desto mere frisindet og folkelig vil Lovgivningen blive. Derfor er det ikke saa underligt, at Forfatningsspørgsmaalet overalt, hvor det drøftes, sætter Sindene stærkt i Bevægelse. Det er jo heller ikke saa ofte, man faar Lejlighed til at beskæftige sig med Spørgsmaal om Ændring af Forfatningen, det er ikke saa ofte, de staar paa Dagsordenen. Det er snart 100 Aar siden, vi herhjemme fik den frie Forfatning, og siden den Ændring, der skete i 1866, har vi ikke faaet ændret ved vor Forfatning uden netop i 1915, da vi gennemførte den sidste Forfatningsændring. Nu siger man — det er ogsaa fremkommet her i Dag, ligesom det er fremkommet i Folketinget —, at det er lovlig hurtigt nu at gaa til en Forfatningsændring. Jeg vil dog sige, ligesom Ordføreren for Socialdemokratiet gjorde opmærksom derpaa, at den sidste snart ligger en Menneskealder tilbage. Men dertil kommer, at Verden er en anden i Dag, end den var i 1915, Menneskenes aandelige Habitus er en anden i Dag end i 1915, og der er siden den Tid foregaaet en mægtig Udvikling overalt i Verden. Men jeg føjer til: Lad være med at tro, at man kan spærre Udviklingen inde bag Lovparagraffer, selv om det er Grundlovsparagraffer; det lader sig ikke gøre. Livet skaber selv sine Love og sin Udvikling, og en skønne Dag kan det være heldigt, ja maaske nød-